

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY

125 - TA'ANIT BECHOROT¹ OU ISRAEL CENTER - SPRING 2019

Two key questions need to be asked on Ta'anit Bechorot: (i) Why do we even have such a fast? (ii) Once it is clear that we do, why does almost nobody fast!!!?

A] THE FIRST BORN AND YETZIAT MITZRAYIM

1. (כב) וְאָמַרְתָּ אֶל פְּרַעֲהַ כֹּה אָמַר ה' בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל: (כג) וְאָמַר אֱלֹהֶיךָ שְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִמְאַן לְשַׁלְּחָם הֲנִי אֲנֹכִי הָרֹג אֶת בְּנֵי בְכוֹרֶיךָ:

שמות ז:כב-כג

One of the first messages that Moshe is required to deliver to Paro is that the Jewish people are the 'bechor' - first born of God. They must be allowed to serve Him, failing which the punishment will be the death of the Egyptian firstborn.²

2. (ד) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה כֹּה אָמַר ה' פְּחַצְתָּ הַלֵּילָה אֲנִי יוֹצֵא בְתוֹךְ מִצְרַיִם: (ה) וַיָּמַת כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכוֹר פְּרַעֲהַ הַיֹּשֵׁב עַל כֶּסֶף עַד בְּכוֹר הַשֶּׁפְחָה אֲשֶׁר אַחַר הָרְחִים וְכֹל בְּכוֹר בְּהֵמָה:

שמות יא:ד-ה

The prelude³ to the actual death of the firstborn predicts that the plague will attack all firstborn in Egyptian homes - from the highest to the lowest class, and will include the firstborn Egyptian animals too.

3. וְעִבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלֵילָה הַזֶּה וְהַפִּיתִי כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֲעֹשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי ה'

שמות יב:כט

The death of the Egyptian firstborn will come at the same time as the destruction of their gods.⁴

4. (כט) וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה הַזֶּה הָפָה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכוֹר פְּרַעֲהַ הַיֹּשֵׁב עַל כֶּסֶף עַד בְּכוֹר הַשֶּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר וְכֹל בְּכוֹר בְּהֵמָה: (ל) וַיָּקָם פְּרַעֲהַ לַיְלָה הַזֶּה וַיִּבֶן עֲבָדָיו וְכֹל מִצְרַיִם וַתְּהִי צָעֲקָה גְדֹלָה בְּמִצְרַיִם כִּי אֵין בַּיִת אֲשֶׁר אֵין שָׁם מָת:

שמות יב:כט,ל

The actual slaying of the first-born was, as predicted, across the spectrum⁵ of Egyptian society, including the animals. In fact, it appears from the text that every Egyptian home lost someone in the plague.

5. כִּי אֵין בַּיִת אֲשֶׁר אֵין שָׁם מָת - יֵשׁ שָׁם צְכוֹר, מָת. אֵין שָׁם צְכוֹר, גְּדוֹל שְׁצִצִית קְרוֹי 'צְכוֹר' שְׁנֹאמֶר (תְּהִלִּים פט:כח) אֲחַף אֲנִי צְכוֹר אֲתִנְהוּ. דְּצַר אַחַר - מַלְרִיּוֹת מַזְנוֹת תַּחַת צְעִלְיָהֶן וַיּוֹלְדוּת מַרוֹקִים פְּנוּיִים וְהָיוּ לְהַם צְכוֹרוֹת הַרְבֵּה. פְּעַמִּים הֵם חֹמְשָׁה לְאַשָׁה אַחַת, כָּל אֶחָד צְכוֹר לְאַחַת.

רש"י שמות יב:ל

Rashi explains that the leaders of each home also died as 'firstborns'. Any firstborn born illegitimately from an adulterous relationships also died.

1. Is the correct plural 'BechorIM' or 'BechorOT'? As is well-known, although adjectives in Hebrew are always consistent to their masculine or feminine. However plural nouns are notoriously fickle (consider אבות and נשים to start with!) In fact, some masculine nouns take a regular masculine plural in Biblical Hebrew (בכורים) but switch to an irregular plural (בכורות) in the language of Chazal. Consider also: רחלים־רחלות and פרזיות־פרזים. Since ta'anit is a word found first in Chazal (as opposed to 'tzom' in Tanach), the proper use seems to be Ta'anit Bechorot. For more on irregular plurals, see <https://hebrew-academy.org.il>.
2. The concept of the Jewish People as the firstborn of the world is very powerful. It implies that all the nations of the world are God's children. But just as there is an inevitable generation gap between regular children and their parents, so too there will be an almost unbridgeable gap between the finite child and the infinite Parent. The role of the first born is to be one of the siblings, avoiding the generation gap, but also a representative of the parents. So too, the Jews are intended to interact with the non-Jews as 'siblings', to relate to them at the same time as communicating the message of God.
3. Makat bechorot is mentioned more times than any of the other plagues.
4. There were part of the idolatrous abuse of the 'firstborn' process. Whilst the bechor is intended as a way for the nations to relate to the message of God, avoda zara is used as a means to connect indirectly with God and eventually to bypass God entirely.
5. Although the description in the verse subtly shifts to include even the imprisoned slaves.

6. וַיֵּךְ כָּל בְּכוֹר בְּמִצְרַיִם רֵאשִׁית אוֹנִים בְּאֶהְלֵי חָם:

תהלים עח:נא

On the other hand, the verse in Tehillim stresses that the 'reishit onim'⁶ of the Egyptians died. This would be the male firstborn only.

7. (ב) קָדַשׁ לִי כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם בְּבִנְי יִשְׂרָאֵל בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא ... (יג) וְכָל פֶּטֶר חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְּשֵׂה וְאִם לֹא תִפְדֶּה וְעִרְפֹתוֹ וְכָל בְּכוֹר אָדָם בְּבִנְיָה תִפְדֶּה: (יד) וְהָיָה כִּי יִשְׂאֲלֶךָ בְּנֶד מִחֵר לֵאמֹר מָה זֹאת וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ ה' מִמִּצְרַיִם מִבְּיַת עֲבָדִים: (טו) וַיְהִי כִּי הִקְשָׁה פְרָעָה לְשַׁלְּחַנוּ וַיַּהַרְגֵהוּ ה' כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכֹר אָדָם וְעַד בְּכוֹר בְּהֵמָה עַל כֵּן אָנִי זֹבַח לָהּ כָּל פֶּטֶר רֶחֶם הַזְּכָרִים וְכָל בְּכוֹר בְּנֵי אֲפֻדָה: (טז) וְהָיָה לְאוֹת עַל יַדְכֶם וּלְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ כִּי בְחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ ה' מִמִּצְרַיִם:

שמות יג

As a consequence, all first born males from the womb - both human and animal - belong to God and must be redeemed. In the case of baby boys this is pidyon haben - redemption for money at 30 days. In the case of kosher male animals, the bechor is brought to the Mikdash and given to the Cohen, either as a korban (if perfect) or a gift (if flawed). In the case of first born male donkeys, the redemption is by way of a sheep given as a gift to the kohen.

8. (יב) וְאָנִי הִנֵּה לְקַחְתִּי אֶת הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר רֶחֶם מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם: (יג) כִּי לִי כָּל בְּכוֹר בְּיָוִם הַכֹּתִי כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הַקְּדָשְׁתִּי לִי כָּל בְּכוֹר בְּיִשְׂרָאֵל מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה לִי יְהִיוּ אֲנִי ה': ס

במדבר ג

Later, after the Sin of the Calf, the first-born lost the ultimate status, which was transferred to the tribe of Levi. Nevertheless, the first born - human and animal - still retain their special status and require redemption.

9. (טו) כָּל פֶּטֶר רֶחֶם לְכָל בֶּשֶׂר אֲשֶׁר יִקְרִיבוּ לָהּ בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה יְהִיָה לָךְ אֵךְ פְּדָה תִפְדֶּה אֶת בְּכוֹר הָאָדָם וְאֶת בְּכוֹר הַבְּהֵמָה הַטְּמֵאָה תִפְדֶּה: (טז) וּפְדוּיוֹ מִבֶּן חֹדֶשׁ תִּפְדֶּה בְּעֶרְכָּךָ כֶּסֶף חֲמִשָּׁת שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֶּרָה הוּא: (יז) אֵךְ בְּכוֹר שׁוֹר אֹל בְּכוֹר כֶּשֶׁב אֹל בְּכוֹר עֵז לֹא תִפְדֶּה קֹדֶשׁ הֵם אֶת דָּמָם תִּזְרַק עַל הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת חֲלָבָם תִּקְטִיר אִשָּׁה לְרִיחַ נִיחֹחַ לָהּ: (יח) וּבְשָׂרָם יְהִיָה לָךְ בְּחֹזֶה הַתְּנוּפָה וּכְשׂוּק הַיָּמִין לָךְ יְהִיָה:

במדבר יח

The redemption money for a first-born child is 5 silver coins. A kosher bechor animal may not be redeemed, but belongs to the Cohanim and must be brought as a korban where possible.

10. (יט) כָּל הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יוֹלֵד בְּבִקְרָךְ וּבְצֹאֲנֶךָ הַזָּכָר תִּקְדִּישׁ לָהּ אֶלְהִיָךְ לֹא תַעֲבֹד בְּבִכּוֹר שׂוֹרְךָ וְלֹא תִגְלוּ בְכוֹר צֹאֲנֶךָ: (כ) לִפְנֵי ה' אֶלְהִיָךְ תֹּאכְלֶנּוּ שְׁנָה בְשָׁנָה בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֶתְּהָ וּבִיְהוּדָה: (כא) וְכִי יְהִיָה בּוֹ מוּם פֶּסֶח אֹל עוֹר כֹּל מוּם רָע לֹא תִזְבְּחֶנּוּ לָהּ אֶלְהִיָךְ: (כב) בְּשַׁעֲרֵיךָ תֹּאכְלֶנּוּ הַטְּמֵא וְהַטְּהוֹר יַחֲדוּ בְּצִבְי וּכְאֵיל: (כג) רַק אֶת דָּמוֹ לֹא תֹאכַל עַל הָאֶרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ בְּמַיִם: פ

דברים טו

In Devarim, the prohibition of working and shearing the bechor are added. A bechor with a halachic blemish may be eaten by the Cohen as regular food.

B] THE ORIGINS OF TA'ANIT BECHOROT IN CHAZAL

11. רב ששת הוה יתיב בתעניתא כל מעלי יומא דפסחא. נימא ... [ו]משום פסחא הוא - דילמא מימשך ואתי לאימנועי מלמעבד פיסחא הוא. וסבר לה כי הא דאמר רבי אושעיא אמר רבי אלעזר: מכשיר היה בן בתירא בפסח ששחטו שחרית בארבעה עשר לשמו, ומצפרא זמן פסחא הוא .... אמרי: לא, שאני רב ששת דאיסתניס הוה. דאי טעים בצפרא מידי - לאורתא לא הוה מהני ליה מיכלא.

פסחים קח.

The Bavli records that Rav Sheshet would fast on Erev Pesach. However, although the Gemara suggests reasons (relating to the Korban Pesach) why he may have done this, it does NOT suggest Ta'anit Bechorot⁷! In the end, it concludes that Rav Sheshet was very sensitive to food and would not eat on Erev Pesach so that he could eat matza properly at seder.

6. See Devarim 21:17.

7. Of course, Rav Sheshet may not have been a firstborn, so the suggestion may have been irrelevant!

12. רב ששת הוה יתיב בתעניתא - לאו דוקא, אלא שומר עלמו מלאכול .... והזכורות נהגו להתענות ערב פסח דקתני במסכת סופרים (פרק כא הלכה ג) שאין מתעניין זניסן אלא הזכורות צערב הפסח.

תוספות שם

*Tosafot on the spot comment that, by their time, there was a custom of the firstborn to fast and they trace the source to Mesechet Sofrim.*⁸

13. א מנהג רבותינו שבמערב להתענות שלשת ימי צום מרדכי ואסתר, פרודות ולאחר פורים - שני וחמישי ושני. ב ולמה אין מתענין אותן בחדש ניסן? מפני שבאחד בניסן הוקם המשכן ושנים עשר נשיאים הקריבו קרבנם לשנים עשר יום, יום לכל שבט ושבט, וכל אחד היה עושה ביומו יום טוב .... ג לפיכך אין אומרים תחנונין כל ימי ניסן, ואין מתענין עד שיעבור ניסן. אלא הזכורות שמתענין בערב הפסח. והצנועים בשביל המצות כדי שיכנסו לפסח בתאוה. והתלמידים מתענין בו בשני ובחמישי [ושני] מפני חילול השם ומפני כבוד [תורה שנשרפה] [ההיכל שנשרף]. במה דברים אמורים בצינעה, אבל לקרוא צום בציבור אסור, עד שיעבור ניסן.

מסכתות קטנות מסכת סופרים פרק כא הלכה א-ג

Chazal rule in Mesechet Sofrim that one should not fast in Nissan due to the many celebrations involved in the building of the Mishkan. However, a number of minhagim arose for individuals to fast in Nissan:-

(i) First, there was a minhag to fast in commemoration of the fasts of Mordechai and Esther in the Megilla, which were originally in Nissan⁹. These were brought forward to the final Mon/Thurs/Mon in Adar.

(ii) Talmidei Chachamim would fast (even in Nissan) Mon/Thurs/Mon fasts due to 'chilul Hashem and kavod haTorah'.

(iii) Firstborns would fast on Erev Pesach.

(iv) 'Tznuim'¹⁰ would fast on Erev Pesach in order to be hungry for the matza on Seder night.

14. ובאמת כי נוראות נפלאות על מה שראיתי בס' פאר יצחק תולדות הגה"ק רי"א מזידיטשוב (פכ"ה אות ד) שכ' בזה"ל. בערב פסח לא התענה רבינו. וגם בנו הגה"צ ר' סנדר ליפא זצ"ל לא התענה אף על פי שהיו בכורים. וגם רבו הגרצ"ה היה בכור ולא הקפיד להתענות מפני שאמר שבמס' סופרים שממנו נובע מנהג זה, נזדקר טעות! ובמקום הזכורות 'מתענים' צ"ל 'מתענגים' וכו'. ע"כ. ונוראות נפלאות שאיך הפה יכולה לדבר כן!!

שו"ת יביע אומר חלק ד - אורח חיים סימן מב

Some chassidic thinkers claimed that this quote from Mesechet Sofrim should have read מתענגים - that the bechorot rejoice, rather than fast! However, such a reading is not sustainable¹¹ in the context of the source.

15. ותלמידים מתענין בו שני וחמישי ושני מפני חילול השם ג' ימים. ונ"ל דהנך ג' ימים אחר הפסח קאמר כמו שרגילין באשכנז להתענות ג' ימים אחר הפסח וכן אחר הסוכות. מפני שהם ימי משתה ושמחה ושמא מתוך כך באו לידי עבירה. וסמכו אותם אקרא דאיוב (איוב אה) ויהי כי הקיפו ימי המשתה וגו' והעלה עלות מספר כלם כי אמר איוב אולי חטאו בני וגו':

טור אורח חיים הלכות פסח סימן תכט

The Tur identifies the Mon/Thurs/Mon fasts of the Talmidei Chachamim as the minhag Ashkenaz of fasting Behab after Pesach and Succot. These fasts would therefore begin after Pesach.

16. ועל מה שכתב רבינו ונראה לי דהנך שלשה ימים אחר הפסח קאמר כמו שרגילין באשכנז וכו'. קשה שהוא עלמו כתב צסימן תל"ב דשלשה ימים שמתענין באשכנז הם אחר ניסן וכאן כתב שהתלמידים מתענין זניסן שלשה ימים וכדפרישית .... ומשמע לי דהיינו לומר שהתלמידים שנוהגים להתענות שני וחמישי של כל השנה מפני חילול השם זין הגויים צהיות ישראל צגלות ומפני כבוד ההיכל שנשרף וכמו שכתב רבינו צסוף צסימן תק"פ צשם צעל הלכות גדולות (הל' תענית מ). גם צחודש ניסן מתענין דאין לצטל אותן תעניות מפני מה שהקריבו הנשיאים ועשו יום טוב כנ"ל

בית יוסף אורח חיים סימן תכט

The Beit Yosef disagrees on the basis that the minhag to fast Behab is AFTER Nissan. Rather, these fasts of the Talmidei Chachamim are the regular fasts of Mon/Thurs which they take on the whole year due to the galut, and which would continue even during Nissan.

8. One of the 14 'minor tractates', which were not canonized together with the rest of the Talmud. (See https://www.ou.org/torah/mitzvot/taryag/the_14_minor_tractates/). It is not clear what their precise origin is. Some scholars understand them to be of post-Mishnaic origin in Eretz Yisrael, but later edited in Bavel, perhaps in the period shortly after the sealing of the Talmud.

9. Not to be confused with Ta'anit Esther, which has a different origin. Nevertheless, Ta'anit Bechorot has other elements in common with Ta'anit Esther, in particular that it is a day of simcha and not an day of aveilut!

10. The application of the word tznu'im in Chazal is different from contemporary usage. It is used for people who are particular in mitzvot and thought-through in their yirat Shamayim. For more details see <https://rabbimanning.com/index.php/audio-shiurim/understanding-tzniut/> and, in particular, Mishna Ma'aser Sheni 5:1 and Rambam ibid.

11. Nevertheless, it is quoted as one of the reasons why people are lenient with this fast.

17. א"ר לוי האוכל מצה בערב הפסח כבא על ארוסתו בבית חמיו והבא על ארוסתו בבית חמיו לוקה! תני ר' יודה בן בתירה אומר בין חמץ בין מצה אסור ... רבי לא היה אוכל לא חמץ ולא מצה ... בגין דהוה בכור. אמר רב מנא רב יונה אבא הוה בכור והוה אכיל! (פני משה - צערצ פסח ואי רבי השגיח על הא דמסכת סופרים לא היה ר' יונה אבא עושה כן). אמר רב תנחומא לא מן הדא אלא מן הדא ר' איסתניס הוה כד אכיל ביממא לא הוה אכיל ברמשא

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת פסחים פרק י

The Yerushalmi relates that Rabbi did not eat either chametz or matza on Erev Pesach. It suggests that this could have been because he was a firstborn and fasting¹², but concludes that he was in fact an 'istenis' and could not eat a night if he ate during the day. Whilst it is clear from the Yerushalmi that Ta'anit Bechorot was known in Eretz Yisrael, it is also clear that it was not universally observed.

18. ואמרין נמי זירושלמי דהך פירקין רבי לא אכל חמץ ולא מצה וצעי למימר משום דרבי בכור היה. ומסיק דרבי איסתניס הוה ... ומכאן יש סעד למה שנהגו הצבורות להתענות צערצ פסח. למאי? דאמר רבי בכור הוה וכן יש צמסכת סופרים ...

רא"ש מסכת פסחים פרק י

The Rosh sees a hint here to the minhag of Ta'anit Bechorot, even though this was only a 'hava amina' in the Gemara!

19. [ע] למאי דאמר רבי בכור הוה. אף על גב דמסיק דרבי איסתניס הוה. היינו משום דפריך ר' מנא ור' יונה אביו בכור הוה ולא התענה. ואי אסור להתענות ה"ל למפרך דאסור להתענות צערצ פסח אלא איסתניס הוה:

קרבן נתנאל פסחים פרק י סימן יט אות נע

The Korbon Netanel explains that, even though the Gemara concludes that Rabbi did NOT fast because of Ta'anit Bechorot (but because he was an istenis), since the Gemara did not take this opportunity to declare that the fast was improper (but simply recorded that some did not do it), the minhag must be valid!

C] TA'ANIT BECHOROT IN RISHONIM - THE MINHAG CRYSTALLIZES

- We saw above that Tosafot (12/13C France/Germany) quote the minhag of Ta'anit Bechorot¹³. However, the Rambam does not mention this in Hilchot Pesach!
- One of the difficulties in crystallizing the minhag has been to balance between technical definitions of firstborn and midrashic explanations of Makat Bechorot. For example, only the male first born of the father receives the extra portion of the inheritance. But only the male first born of the mother has a pidyon haben. Cohanim and Levi'im are exempted from pidyon haben but do received the extra yerusha.

C1] FIRST BORN OF FATHER OR MOTHER?

20. ... וכתב אבי העזרי שגם בכור [לאם] [לאב] יש לו להתענות כמו שהיתה המכה גם בהם. ומיהו גדול הבית א"צ להתענות אף ע"פ שהיתה בהם המכה לא מחמרין כולי האי. האיסטניס מתענה כדי שיאכל מצה לתיאבון. והכי איתא בגמרא רב ששת הוה יתיב בתעניתא כל מעלי יומא דפסחא משום דאיסטניס הוה ואי הוה אכיל ביממא לא הוה מצי אכיל בליליא:

טור אורח חיים הלכות פסח סימן תע

The Tur rules two halachot - that the first born should fast on Erev Pesach, and also that an 'istenis' - who is very easily filled - should fast on Erev Pesach so that they can eat matza in the evening. The Rosh has a chiddush that even a firstborn of the mother should fast, although some girsat¹⁴ of the Tur read even the firstborn of the father!

21. (א) שגם בכור לאם וכו'. גירסת צ"י 'בכור לאב'. ונראה עיקר, דהוה אמינא דוקא בכור לאם דומיא דפדיון הבן ובכור צהמה תלויים צפטר רחס. והס ג"כ זכר להכאת צכורי מזלרים כמו שכתוב בצוף פרשת צא (שמות יג:טו). קמ"ל דאף בכור לאב:

פרישה אורח חיים סימן תע אות א

The girsa of the Beit Yosef is that the chiddush is the first born of the father, since one would have assumed the mother, in line with pidyon haben and the animal bechor (where the father will often be unknown).

The classic reason for the firstborn fasting on Ta'anit Bechorot is as a zecher to the plague. However, Rav Shlomo Zalman Auerbach asks a number of questions¹⁵ on this reason, including:

12. In which case the fast may have been partial - just avoiding matza and bread, but permitting snacks.

13. It is also mentioned in other Ashkenazi Rishonim, such as the Hagoat Maimoniot, Smag and Ravva.

14. 'Mother' appears in the Paris manuscript of the Tur and the prints from Spain, Salonika and Mantua. It is in the version quoted by the Ravva and the Hagoat Maimoniot. 'Father' appears in the Beit Yosef in all prints.

15. Many of these questions are from other mefarshim - the Gra, the Aruch Hashulchan and R. Zvi Pesach Frank. Rav Shlomo Zalman gathered them and gave his own chiddush.

- Why is the fast not on 15 Nissan when the plague actually happened?
- Why do many women not fast when they were included in the plague?
- Why don't the leaders of each home fast when they were included in the plague?
- Why don't the descendants of all the firstborns fast, zecher l'nes?
- Why was it made into a fast and not a Yom Tov?

His answer is that the firstborn were meant to be responsible for the Avoda and bringing korbanot, until this right was passed to the Cohanim after the sin of the golden calf. Nevertheless, there is an idea that the bechorim will serve together with the Cohanim in the next Temple! On Erev Pesach, which was the busiest day of the year in the Temple with the most korbanot being brought, the bechorim felt this loss more than any other time. This led to a fast of teshuva by the bechorim (and only men, who brought korbanot).

C2] WOMEN FIRSTBORNS

22. כתבו בתשובה אשכנזית (שו"ת מהרי"ל סי' יד) דנקבה שהיא בכורה כתבו בספר אגודה (פ"י סי' צא) דצריכה להתענות וראיה מבתיה בת פרעה:

בית יוסף אורח חיים סימן תע

The Beit Yosef records his understanding that the minhag in Ashkenaz is for the women firstborn to fast too!

23. (ח) שאמרינן צמדרש (שמות רבה יח:ג) שנילוה בזכות משה. וצמכרי"ל (עמ"נ סי' ד) כתב דלא נהגו שהקצות מתענות אף על גב שגם זכרן היתה המכה, כמו שלא נהגו שגדול הבית מתענה אף על גב שגם זהם היתה המכה. ועיין תשובת מהרי"ל סימן י"ד:

דרכי משה הקצר אורח חיים סימן תע אות (א)

The Darchei Moshe (R. Moshe Isserlis) clarifies that the actual minhag in Ashkenazi is for the women NOT to fast!¹⁶

C3] SURVIVING FIRSTBORNS

24. ... והבא אחר נפלים לריך להתענות דכוי זכור לנחלה. וכ"ז דוקא בנפל ודאי. אבל צמי שגולד אחר זן ע' אף על פי שמת תוך ל' אין לריך להתענות

משנה ברורה סימן תע ס"ק ב

The firstborn after a miscarriage does fast (even though they are not 'peter rechem'.) However, if there was an older sibling who died as a baby, none of the other siblings fast.

C4] YOUNG CHILDREN FIRSTBORNS

25. נשאל למהר"ש (סי' קסח אות ג) על אחד שהיה זכור וזנו זכור אם אשתו לריכה להתענות צשזיל הבן? ואמר שאינה לריכה אצל המנהג שהאב או האם מתענים צשזיל צניהם הקטנים

דרכי משה הקצר אורח חיים סימן תע אות (ב)

Obviously, young children do not need to fast on Ta'anit Bechorot but the minhag was that a father (who was not a bechor) would fast on his/her behalf. If he was also a bechor, the mother could (but was not required to) take this on!

C5] COHANIM AND LEVI'IM FIRSTBORNS

26. וזכורים כהנים ולוים לריכים ג"כ להתענות (שער הליון – ... ומטעם דזכורים מקרי רק רחמנא פטרינהו מפדיון)

משנה ברורה סימן תע ס"ק ב

There is a view¹⁷ that the firstborn of Cohanim and Levi'im are not required to fast. However, Mishna Berura rules that they are required to. They are firstborn, but simply have a 'tax break' exemption from redemption!

C6] C-SECTION FIRSTBORNS

The Kaf HaChaim (470:3) rules that firstborns delivered by C-Section¹⁸ do not need to fast.

16. The Aruch Hashulchan records that the minhag in Lithuania is that women do not fast at all on Ta'anit Bechorot.

17. Da'at Torah and Yosef Da'at.

18. Again, the balance is between 'technical' halachic definitions of firstborn for other mitzvot and the more general 'midrashic' idea that more than just the firstborn died in the plague. The Kaf HaChaim debates both sides and concludes that, since there is doubt on the matter, and only a small concern for the 'midrashic' position, there is no requirement to fast.

C7] HOW STRICT IS THE MINHAG?

27. **ב** וכתוב בתרומת הדשן (ח"א סי' קכו) שאם חל ערב פסח בשבת מתענין הבכורות ביום חמישי שלפני השבת. וכן כתב הרוקח (סי' ע"ג) וכ"כ האגור (סי' תשע"א) בשם מהר"י מולין ... וכתב אכן אבי מורי לא הנהיג כן אלא שלא להתענות כל עיקר הואיל ונדחה ידחה מאחר שאינו אלא מנהג

בית יוסף אורח חיים סימן תע

There are different approaches to the fast when Erev Pesach falls on Shabbat. One practice brought the fast forward to Thursday¹⁹. Another cancelled the fast entirely since it is 'only' a minhag.

28. **ו** כתב המרדכי זש"ס רבינו יחיאל דמותרין לאכול מיני תרנימא ולא נהגו כן

בית יוסף אורח חיים סימן תע

The Beit Yosef records (but rejects) a minhag that even those who were 'fasting' on Erev Pesach could still eat snacks.

29. **כ** כתב מהרי"ל דתענית צבורים לריך להשלים (היינו עד ז"כ ...) דהוי ת"ל. ונראה דאם חש צראשו או בעיניו אין לריך להתענות. וכן נראה עוד דצאדם שהתענית קשה לו ואחר התענית אין יכול לאכול רק דברים קלים וצשיעור מועט מאד וקרוב הדבר שעי"ז לא יוכל לקיים אכילת מצה ומרור ושהיית ד' כוסות כתיקונם, מוטב שלא להתענות כדי שיקיים מצות הלילה כתיקונם. ומ"מ צ"ע וצ"ח טוב יותר שיאכל רק מיני תרנימא.

משנה ברורה סימן תע ס"ב

For those who find the fast very difficult and will not be able fulfil the mitzvot of Seder night after, the Mishna Berura permits snacking as required.

C8] RE-REDEEMING OF FIRSTBORN?

30. **כ** כתב הכלל צו (כ"י נח"ז ז' ב) דיש נוהגים לפדות הבכורות בערב פסח כמו שפדס ה' יתצרך במלרים

דרכי משה הקצר אורח חיים סימן תע אות (ב)

There was a medieval custom for first-born to re-redeem themselves on Erev Pesach²⁰ as a zecher to their redemption by God.

31. **ע** עבר האב ולא פדה את בנו, כשיגדיל חייב לפדות עצמו. (ויש מי שכתב דכותצין לו על טס של כסף שאינו נפדה ותולין לו צלאורו, כדי שידע לפדות עלמו כשיגדיל) (מהרי"ל)

שולחן ערוך יורה דעה הלכות פדיון בכור סימן שו סעיף טו

If a child was not redeemed by his father²¹, he has a Torah obligation to redeem himself when an adult. The Rema refers to a custom for such a child to wear a necklace that he has not yet been redeemed!²²

D] SHULCHAN ARUCH

32. **א** הבכורות מתענין בערב פסח, בין בכור מאב בין בכור מאם. ויש מי שאומר שאפילו נקבה בכורה מתענה (ואין המנהג כן) **ב** אם חל ערב פסח בשבת, יש אומרים שמתענים הבכורות ביום ה'. ויש אומרים שאינם מתענים כלל. הגה: אצל יש לנהוג כסדרא הראשונה. ונוהגין כשהאב בכור, האם מתענה תחת צנה הבכור כשעדיין קטן. ואם אין האב בכור הוא מתענה בעד בנו עד שיגדל. **ג** האיסטניס מתענה בערב פסח, כדי שיאכל מצה לתיאבון

שולחן ערוך אורח חיים הלכות פסח סימן תע

The Shulchan Aruch rules the halachot we have seen above. In particular: (i) (Ashkenazi²³) women firstborn do not normally fast; (ii) the fast should be brought forward to Thursday if Erev Pesach is on Shabbat and (iii) mothers do fast for their firstborn sons²⁴!

19. Itself unusual and never done for the fasts which are zecher l'churban. It IS done for Ta'anit Esther, perhaps indicating a further connection, or at least that the fast is not one of tzar but simcha and shevach!

20. And distribute the money to the poor (perhaps a parallel to Kapparot).

21. There is always of course a question of the lineage of the Cohen who performed the pidyon. It is said that the Vilna Gaon re-redeemed himself as an adult when he found a Cohen from the Rappaport family, which is reputed to have a stronger yichus. (There are alternative stories that he did multiple pidyonim until he found a Rappaport Cohen).

22. Although the Shach rules that, since such things are easily lost, it is better for the Beit Din to redeem the boy while still a child.

23. Some Sefardi poskim are stricter and require Sefardi firstborn women to fast. Rav Ovadia Yosef suggests that the husband bring home food for her from the siyum (see below). See Yavia Omer 4:42 and Yechave Da'at 3:25.

24. Although the Mishna Berura finds many reasons to exempt women from this obligation - see MB 470:9.

E] THE SIYUM

33. על ברית מילה או פדיון הבן יכול הבכור לאכול ויש מי שכתב דדוקא השייכים להמצוה כמו בעל ברית וסנדק ומוהל וכיוצא בהם [מג"א]. ויש מי שאומר דהמיקל לכל אדם בסעודת מצוה לא הפסיד [פר"ח].

ערוך השולחן אורח חיים סימן תע סעיף ה

The Magen Avraham²⁵ rules that the only legitimate way to break a public fast of this nature is at a mitzvah meal with a fixed time - such as a Brit Mila or Pidyon HaBen, and even then perhaps only for the ba'alei simcha and not simply anyone else there!

The Shu't Tehuva MeAhava²⁶ writes in the name of his teacher, the Node BeYehuda that one may only break Ta'anit Bechorot for a seudat mitzva which has a fixed time - eg brit or pidyon haben. However, the Node BeYehuda was very particular (and put up a sign to this effect in his shul!) that one may NOT simply make a siyum on Erev Pesach to get out of fasting Ta'anit Bechorot!

34. אמנם עתה זה כמה דורות שמקילים לגמרי בתענית בכורים והיינו בסיוס מסכתא. ולא לבד הלומד אלא הבכורים מתקבצים סביב המסיים ומסיימים עמו ואוכלים. ונתפשט זה בכל המדינות ואינו ידוע מאין להם להקל כל כך אם לא שנאמר דמפאת חלישות הדור והטורח רב בערב פסח ואכילת המרור ג"כ אינו יפה לבריאות. ולכן יחשבו את עצמם כאינם יכולים להתענות ולפי שבגמ' לא נזכר כלל מזה וגם בירושלמי המסקנא דא"צ להתענות ואינו אלא מנהג ע"פ מס' סופרים לכן לא מיחו חכמי הדור בזה וצ"ע:

ערוך השולחן אורח חיים סימן תע סעיף ה

The Aruch Hashulchan reports (with some surprise) that the minhag in Lithuania for many generations has been for people to be lenient on Ta'anit Bechorot and eat after going to a siyum. His justifications for this slightly unusual leniency include the weakness of the generation, the stress of Erev Pesach and the negative effects of eating maror (in his day only chrein [horseradish]!) on an empty stomach.

• Can one simply stay at home and eat some of the food from the siyum? Most poskim are machmir that this is not acceptable²⁷, although in the case of women who may have a minhag to fast this may be sufficient.

• Which learning counts to make a siyum? Certainly a mesechet gemara. Many poskim permit a sefer of Tanach with mefarshim. A seder Mishnayot is acceptable. Some opinions permit even a mesechet mishnayot with mefarshim. Most poskim are lenient even if the learning was done especially to make the siyum on Ta'anit Bechorot. Some opinions would allow even a private celebration on finishing a large learning project.²⁸

• What food counts for the siyum. Some poskim require bread, mezonot²⁹ or at least wine to count as a seudat mitzva³⁰. Most poskim permit any food. Some allow presence at the siyum, even without eating at all!

• A question is raised by R. Aryeh Zvi Frumer³¹ hy'd, the Kozhiglover Rav in his sefer Eretz Zvi. Why should a siyum permit the firstborn to eat for the rest of the day? If a person eats by mistake on a fast day, they are still required to complete the fast. Also, if someone makes a siyum during the 9 days and eat meat, they are not thereby permitted to eat meat for the rest of the day/week! He answers with a chiddush that on most fasts there are two elements: (i) a mitzva to fast, and (ii) an issur to eat. Even if the mitzva to fast is lost, the issur to eat remains. On Ta'anit Bechorot there is only one of these - a mitzva to fast. Thus, once this is removed by the siyum, there is no further prohibition to eat.

• According to the reasoning of Rav Shlomo Zalman quoted above, the siyum is a perfect remedy for the sadness of the bechorim. Even if they lost the kehuna, they can excel in talmud torah, which is an even great crown!

35. ... אם היה ממזר תלמיד חכם וכהן גדול עם הארץ - ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ

משנה מסכת הוריות פרק ג

A mamzer talmid chacham takes precedence even over a Kohen Gadol am ha'aretz!

25. See MA 568:10

26. Rabbi Eleazar ben David Fleckles (18C Prague). His principal teacher was Rabbi Ezekiel Landau, the Noda Beyehudah.

27. Although Rav Shlomo Zalman was lenient in some cases.

28. See Piskei Teshuvot of R. Rabinowitz for all relevant opinions.

29. In my youth, the siyum on Ta'anit Bechorot was ALWAYS chametz. Now, most people are scandalized at the thought of bringing chametz near the shul!

30. Especially if eating snacks (ie not mezonot) may not even count as breaking the fast on Ta'anit Bechorot - see above.

31. 1884-1943. He was murdered in the Shoah in Majdanek death camp.